

عنوان مقاله:

واکاوی نظریه فیض و تبیین نسبت آن با مسئله خلقت در نگرش ابن سینا

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش های هستی شناختی، دوره 11، شماره 21 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

صدیقه ریاحی مدوار - دانشجوی دکتری تخصصی، گروه فلسفه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

محمد اکوان - دانشیار گروه فلسفه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

مهدی نجفی افرا - استاد گروه فلسفه، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

ابن سینا در آموزه خلقت با اینکه تحت تاثیر ارسطو و نظریه نوافلاطونی فیض است، از سویی متأثر از متکلمان مسلمان و منابع و متون دینی است، و همین موجب تمایز اندیشه او از متفکران سلف خود شده است. او در عین اینکه از فاعل به عنوان مفیض و علت وجودی یاد می کند، رابطه موجودات با فاعل را بر رابطه وجودی استوار می سازد، نظریه علم عنائی او در صدور موجودات با اصلاحات اندکی می تواند در منشا صدور موجودات، نظریه ای قابل اعتنا باشد. او در علم خداوند به ذات خود از علم حضوری و اتحاد عالم و معلوم سخن رانده است، لذا با توجه به برداشت وی از علم حضوری، می توان با اتکا به همین نظریه او، علم خداوند به مخلوقات اعم از مبدعات و مخترعات و مکونات را توجیه و تبیین کرد، خصوصا اینکه ابن سینا علم خداوند به مخلوقات را از طریق علم به ذات تبیین و تفسیر می کند. نظریه فیض در اندیشه فیلسوفان بعدی هیچ گاه مورد غفلت نبوده و به عنوان یکی از معقول ترین تفسیرها از خلقت جهان و خالقیت و فاعلیت خداوند عنوان می شود. در این مقاله با اتکا به روش تحلیلی، بر اساس نظریه فیض ابن سینا، سعی در تبیین و پر کردن فاصله پراهمیت خالق و مخلوق داریم، چنان که نظریه فیض توأم با علم الهی پایه و اساس خلقت ابداعی عالم قلمداد گردد.

کلمات کلیدی:

خلقت، صدور، ابن سینا، عنایت، فیض

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1529725>

